

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל לצ'ויסס

1. פתח דבר

ביום 27 באוקטובר 2008 הונחה בפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "חוק ההגבלים העסקיים"), להסדר כובל שעניינו הקמת מוסד ללא כוונת רווח ("מלכ"ר") בשם choices (להלן: "צ'ויסס"), שיפעל לקידום סימון תו אחיד על אריזות מזון של מוצרים, אשר עומדים בקריטריונים בריאותיים שנקבעו על סמך המלצות ארגון הבריאות העולמי (להלן: "תו צ'ויסס" או "התו"). צורתו של התו (כפי שהוא מופיע בחו"ל) היא כדלקמן:

לאחר שההסדר נבחן על ידי רשות ההגבלים העסקיים ולאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ולמיוזגים שוכנעתי, כי בכפוף לתנאים המנויים בסיפא להחלטתי, אין בהסדר משום פגיעה של ממש בתחרות בשוק, וכי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה. מטעמים אלה ראוי ההסדר לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים-1988, בשל הנימוקים שיפורטו להלן.

2. הצדדים להסדר

בשנת 2006 הוקמה באירופה עמותה בינלאומית בשם: Choices International Foundation (להלן: "Choices" או "העמותה הבינלאומית"). העמותה הבינלאומית פועלת לקידום מטרותיה ברחבי העולם. עד היום הושקה תכנית Choices בהולנד, בלגיה, צרפת, פולין, צ'כיה, צ'ילה, פורטוגל, ברזיל ודרום אפריקה.

בישראל, הקמתה של צ'ויסס מבוססת על יוזמה של עובדים לשעבר בארגון הבריאות העולמי, המעוניינים לקדם את תכניתה הבינלאומית של Choices בישראל. על פי התכנית תוקם צ'ויסס במתכונת של מלכ"ר (עמותה או חברה לתועלת הציבור). צ'ויסס תפנה לעסקים בתעשיית המזון

והמשקאות בישראל ותציע להם להצטרף לצ'ויסס, ולהתאים את מוצריהם לסטנדרטים בינלאומיים בתחום המזון. במקביל פועלים היזמים לקידום תכנית צ'ויסס מול משרד הבריאות והקהילה המדעית רפואית.

עסקים מקרב תעשיית המזון בישראל אשר יצטרפו לצ'ויסס יקבלו אישור לשימוש בתו עבור מוצרים שיאושרו על ידי צ'ויסס.

3. ההסדר בעניין צ'ויסס

מטרתה של צ'ויסס כפי שהוצגו בפני, הן לסייע לצרכן בבחירה של מוצרי מזון בריאותיים, ולעודד את תעשיית המזון להתאים את פרופיל מוצריה לתקן בריאותי שנערך בהתאם לקריטריונים מדעיים בינלאומיים אחידים. תו צ'ויסס לא נועד להחליף מידע תזונתי קיים על גבי אריזות המזון. לפי הבקשה, התו נועד להיות סימול משלים המקל על הצרכן לבחור מזון בריא יותר בזמן הרכישה.

באמצעות הפצת התו מבקשת צ'ויסס לעודד את תעשיית המזון לשפר מוצרי מזון, כך שיתאימו להמלצות ארגון הבריאות העולמי. לפי הנתונים שהוצגו בפני תכנית צ'ויסס תהא פתוחה לכל עסק בתחום המזון אשר יחפוץ להצטרף לצ'ויסס. מוצרי מזון של עסקים אלו ייבחנו, ותו צ'ויסס יינתן רק למוצרים שיעמדו בקריטריונים מדעיים אחידים.

בהתאם לתכניתה של צ'ויסס, הקריטריונים לפיהם נקבעת הזכאות לתו אינם נקבעים על ידי העסקים החברים בצ'ויסס. הזכאות לתו מבוססת על קריטריונים מדעיים שפותחו על בסיס המלצות ארגון הבריאות העולמי. הקריטריונים מתייחסים לרכיבי תזונה אשר תרומתם להתפתחות או למניעת מחלות הוכחה מדעית והם בבחינת מוסכמה (קונצנזוס). תו צ'ויסס יינתן רק למוצרי מזון שמרכיביהם התזונתיים עומדים בקריטריונים אלה.

לפי הבקשה, לצורך יישום הקריטריונים פועלת העמותה הבינלאומית בשיתוף פעולה עם ועדה מדעית מייעצת אשר מורכבת ממדענים בעלי שם ממוסדות אקדמיים וממשלתיים ברחבי העולם בתחומי התזונה, בריאות הציבור וטכנולוגיית מזון ("הועדה הבינלאומית"). חברי הועדה הבינלאומית הינם אנשי אקדמיה ומחקר שאינם תלויים בתעשיית המזון. הועדה הבינלאומית בוחנת מעת לעת את הקריטריונים לתו, ומתאימה אותם לבסיס הידע העדכני המוכר בעולם המדעי וכן להתפתחויות בטכנולוגיית המזון. קריטריונים אלה מותאמים לכל מדינה בה פועלת תכנית Choices בשינויים הלאומיים המחויבים, המתקבלים על בסיס המלצות מדעיות של מומחים מקצועיים בלתי תלויים בתעשיית המזון באותה מדינה. כך למשל צפויים שינויים מקומיים בקריטריונים הבינלאומיים בנושא המלחה בשל דרישות הכשרות.

בהתאם לבקשה, גם בישראל מתכוונת צ'ויסס להקים ועדה מייעצת ובלתי תלויה של מומחים, שיכנה בה בהתנדבות, למעט שכר סמלי עבור ישיבות ("הועדה המייעצת"). חברי הועדה המייעצת ייבחרו על ידי נושא משרה בכיר בצ'ויסס¹, אשר יסתייע בהמלצות וייעוץ של אנשי

¹ נושאת המשרה שהוצגה לעניין זה היא היזמית של התכנית בישראל, גבי עמליה וקסמן, עובדת לשעבר בארגון הבריאות העולמי.

מקצוע ומדע מובילים בישראל שהנם דמויות מוכרות בעיסוק בתזונה ומניעת השמנה ואינם קשורים לתעשייה המסחרית.

חברי הוועדה המייעצת יהיו אף הם אנשי אקדמיה ומחקר או מומחים עצמאיים, אשר אינם קשורים לעסקים מסחריים המועמדים להשתתף בתכנית צ'ויסס. הוועדה המייעצת תסייע לצ'ויסס להתאים את הקריטריונים התזונתיים הבינלאומיים בהתאם להרגלי תזונה מקומיים, המלצות משרד הבריאות, ומאפייני צריכה ייחודיים. הוועדה המייעצת לא תעסוק בניהול אופרטיבי של צ'ויסס אלא בייעוץ מדעי בלבד. הוועדה המייעצת תפעל בהתאם להנחיות הוועדה הבינלאומית.

בהתאם להצגת הדברים בפני, צ'ויסס תמומן על ידי העסקים מקרב תעשיית המזון שיסכימו להצטרף אליה. תקציבה של צ'ויסס ישמש לניהול השוטף, למימון הוועדה המייעצת ולמימון הפעילות לשיווק התו. צ'ויסס תהיה אחראית על שיווק התו והטמעת המודעות אליו בקרב הציבור, כמו גם על רישוי השימוש בתו. רישיון לתו יינתן רק למוצרים של עסקים שיהיו חברים בצ'ויסס. עסק שיהיה מעוניין בתו יהיה חייב בשלב ראשון להצטרף לצ'ויסס על מנת שמוצרו ייבחנו. בשלב שני, ייבחנו מוצרי העסק ורק מוצרים שרכיביהם התזונתיים יעמדו בקריטריונים המדעיים של צ'ויסס יקבלו רישיון לשימוש בתו. צ'ויסס גם תבצע מעת לעת ניטור והערכה של יישום התכנית מן ההיבט הצרכני, הבריאותי, והמסחרי, וכן פיקוח על השימוש בתו לאחר אישורו.

לפי התכנית שהוצגה בפני, ההצטרפות לצ'ויסס תהיה כרוכה בתשלום דמי חבר שנתיים, וכן סכום נוסף עבור כל מוצר. דמי החבר יכללו את השירותים הבאים:

1. בחינת פרופיל מוצרי החברה, הערכה ראשונית של מוצרים העומדים בקריטריונים של התו, וניתוח הפערים עבור מוצרים שאינם עומדים בקריטריונים.
2. הפצת חומרי הסברה של תכנית צ'ויסס בקרב עובדי העסק, ומתן נגישות לחומר המדעי שקיים אצל Choices על הנעשה בתחום של קידום תזונה נבונה בעולם.
3. יכולת להגיש בקשות ושאלות לווועדה המדעית בנושא התאמות נדרשות של הקריטריונים לצרכים המיוחדים של הצרכן הישראלי.

התשלום השנתי יקבע לפי גודל העסק המצטרף ויהיה מדורג לפי מחזור הפעילות של העסק. זאת במטרה לאפשר גם לעסקים קטנים להצטרף לתכנית צ'ויסס. בנוסף לדמי החבר השנתיים ישלם עסק סכום קבוע וקטן יחסית עבור כל מוצר שלו שישא את תו צ'ויסס.

כל העסקים שיצטרפו לצ'ויסס יהיו בעלי זכויות שוות בצ'ויסס (קול אחד לכל עסק), ללא תלות בגודל דמי החבר שישלמו.

4. צ'ויסס כהסדר כובל

פעילותה של צ'ויסס כרוכה בשיתוף פעולה בין עסקים בתעשיית המזון. יתרה מכך, אחד מהמאפיינים המרכזיים של צ'ויסס הנו, היותה פתוחה בפני כל העסקים בתחום המזון, ושאיתה לצרף אליה כמה שיותר עסקים המייצרים מזון ומשקאות. ההסדר עשוי אפוא להקיף חלק ניכר מתעשיית המזון.

דיני התחרות בארץ ובעולם מכירים בנסיבות מסוימות בצורך של עסקים לשתף ביניהם פעולה, למשל על מנת להשיג יתרונות לגודל, או לצורך ביצוע משימות כלכליות אשר מחייבות שיתוף פעולה ולא ניתנות לביצוע בנפרד (ראו ה"ע 611/06 **שוברי בר יבוא מספוא אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים**, תק-מח 2007(3), 2895 ("שוברי בר"); מ' מזרחי **מיזם משותף כהסדר כובל** משפטים כ"ג תשנ"ד 213, עמ' 216-217; ה"ע (י-ם) 508/04 **תאגיד איסוף מיכלי משקה בע"מ נ' אדם טבע ודין אגודה ישראלית להגנת הסביבה**, תק-מח 2005(3), 6387 ("תאגיד האיסוף"), עמ' 6394. לשיתופי פעולה בין מתחרים בארה"ב ראו Antitrust Guidelines on the applicability of Article 81 of the EC Treaty to horizontal cooperation agreements ; ובאיחוד האירופי ראו Guidelines on the applicability of Article 81 of the EC Treaty to horizontal cooperation agreements (2001/C 3/02).

בד בבד עם נקודת המוצא המכירה בלגיטימיות שקיימת לעתים לשיתופי פעולה בין עסקים מתחרים, קיימת נקודת מוצא נוספת, הרואה בשיתופי פעולה שכאלה כר פעולה נוח לפגיעה בתחרות. על שתי נקודות מוצא מנוגדות אלה כבר עמד הממונה בעבר:

"שתי נקודות מוצא לדיון כאן. האחת: שיתופי פעולה בין עסקים עשויים במקרים רבים להגביר את התחרות, אם במישור הסטאטי (תחרות בין עסקים קיימים) ואם במישור הדינאמי (יצירת עסקים חדשים שיתחרו בעסקים קיימים). נקודת מוצא זו מהווה הנחת עבודה בסיסית של מערכי ההגבלים העסקיים בישראל, כמו גם בארצות הים. השניה: זהות הצדדים, טיב העסקה ותנאיה ונסיבות השוק הרלוונטי עלולים להביא לכלל תוצאה הפוכה, של פגיעה בתחרות."
 החלטת הממונה בדבר אי מתן פטור מאישור הסדר כובל לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 למיזם ים תטיס – גרנית הכרמל **הגבלים עסקיים** 3008959, 2000 ("ים תטיס") פס' 5.1.

נקודת המוצא השנייה, המביעה את החשש הנובע משיתופי פעולה בין מתחרים, הובלטה לאחרונה בגילוי דעת 1/08 בעניין שיתוף פעולה בין גופים מוסדיים בשינוי תנאי אגרות חוב תאגידיות **הגבלים עסקיים** 2008, 5001318:

"שיתופי פעולה בין מתחרים עלולים להגביל את התחרות בתחום בו הם פועלים במשותף, ולחלחל מעבר לכך, למקטעי פעילות אחרים בהם מתקיימת ביניהם תחרות, בפועל או בכוח." (שם, פס' 3)

גם בענייננו שיתוף הפעולה במסגרת צ'ויסס בין עסקים מתחרים בתעשיית המזון, עלול להגביל את התחרות ועל כן מהווה הסדר כובל. נתחיל בכך שצ'ויסס היא מיזם משותף בין מתחרים ובתור שכזה היא הסדר כובל לפי סעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים. לאחר מכן נתמקד בפעולתה של צ'ויסס לקידום תו צ'ויסס כהסדר כובל לסיווג מוצרים על פי איכותם - כבילה לפי סעיף 2(ב)4 וסעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים. לאחר מכן נפנה לסעיף 5 לחוק ההגבלים העסקיים ונראה כי צ'ויסס היא איגוד עסקי ופעילותה היא קו פעולה, או המלצה על קו פעולה של איגוד עסקי.

4.1. צ'ויסס כמיזם משותף

צ'ויסס אמורה להתאגד כמוסד ללא כוונת רווח שקיומו איננו מוגבל בזמן. שיתוף הפעולה בין העסקים אשר יחברו לצ'ויסס יהיה לפיכך קבוע ורציף. שיתוף פעולה שכזה הנו **מיזם משותף**, בו עסקים בתעשיית המזון חוברים להחזקה במשותף של יחידה כלכלית אחת (ראו להשוואה: ה"ע 465/96 דטה קאר נ' הממונה, פורסם בנבו (1996) ("דטה קאר"), עמ' 8; קביעה לפי סעיף 43(א)(1) לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר הסדר כובל בין חברות הסעה יעדים תיור בע"מ הגבלים עסקיים 3012980, 2001 ("יעדים תיור"); פרשת ים תטיס עמ' 22-23).

חברת עסקי מזון מתחרים לצורך שיתוף פעולה בעניין תו המיועד להיות מוטבע על אריזות מזון הינה מיזם משותף בתחום התחרות. זאת מן הטעם שתחרות בין עסקים המייצרים מזון משתרעת גם על הצעת מוצרים בריאים לצרכן והצגת תדמית בריאותית, כמו גם על תחום עיצוב המארז בו עטוף המזון, ובפרט על הסימונים שמוטבעים על המארז. אריזות המזון, לרבות הסימונים שעליהן, הן חלק בלתי נפרד מזירת התחרות בין העסקים בתחום המזון.

בשורה ארוכה של החלטות נקבע, כי מיזם משותף בין מתחרים בתחום התחרות הנו הסדר כובל בהתאם לסעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים, אף אם אין בכוונת צ'ויסס וחבריה לצמצם את התחרות ואף אם במסמכי היסוד של צ'ויסס לא תיקבע כל כבילה מפורשת (ראו פרשת שוברי בר ס' 3; ערר 1/97 איסכור שירותי פלדות בע"מ נ' הממונה על הגבלים עסקיים, פ"מ לב(1), 64; פרשת דטה קאר; פרשת תאגיד האיסוף; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר אי-מתן פטור מאישור הסדר כובל למיזם יונייטד (ר.ש. 2005) בע"מ הגבלים עסקיים 5001311, 2008; מ' מזרחי מיזם משותף כהסדר כובל משפטים כ"ג תשנ"ד 213). לפיכך, עצם חברת עסקים בתחום המזון לצ'ויסס הינה הסדר כובל לפי סעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים.

יחד עם זאת היותה של צ'ויסס מיזם משותף אינה סוף פסוק כי אם תחילת הדרך ("יודגש, כי כיום סיוגו של מיזם משותף כהסדר כובל אינו סותם עליו את הגולל, שכן בשיטת המשפט הישראלית ניתן להכשיר הסדר כובל"). ע"פ 5672/05 טגר בע"מ נ' מדינת ישראל (2007), פורסם בנבו, סעיף 48 לפסה"ד). מיזמים משותפים אינם פסולים מדעיקרא. בנסיבות רבות ומגוונות יש לאשר או לפטור שיתופי פעולה מיזמיים. גישה זו מצאה ביטוי הולם הן במסגרת כללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים), תשס"ו – 2006, הפוטרים מן החובה לפנות לקבלת אישור בית הדין מיזמים משותפים העומדים בתנאים מסוימים, הן בפסיקה והן בהחלטות הממונה שחלקן נזכר לעיל, וכך גם בענייננו.

4.2. פעילותה של צ'ויסס לקביעת סטנדרט

תו צ'ויסס לכשעצמו, הנו הסדר כובל לקביעת סטנדרט של איכות. סטנדרטים מספקים מגוון רחב של יתרונות פרו-תחרותיים. קביעת סטנדרט עשויה להוביל להתייעלות כלכלית, לשיפורים באיכות מוצרים ובטיחותם, וכן ליתרונות לגודל. הסטנדרט שקובע תו צ'ויסס הנו סטנדרט של איכות. סטנדרט שכזה עשוי להעניק הגנה לצרכן מפני מוצרים נחותים:

"Standard setting can serve useful ends such as protecting consumers from inferior goods." (H. Hovenkamp, *Antitrust Law*, Vol. XIII, P.193)

רשויות התחרות בארץ ובעולם רואות בחיוב התפתחות של סטנדרטים התורמים לתחרות (ראו: החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל- הסדר בין חברת נמלי ישראל פיתוח ונכסים בע"מ, חברת נמלי חיפה בע"מ, חברת נמל אשדוד בע"מ וחברת נמל אילת בע"מ **הגבלים עסקיים** 5001292, 2008 ("חברות הנמלים"); לסטנדרטים באיחוד האירופי: Guidelines on the Applicability of Article 81 of the EC Treaty to Horizontal Cooperation Agreements (2001/C 3/02) פרק 7; לסטנדרטים בארה"ב ראו: ABA, **Handbook on the Antitrust Aspects of Standards Setting**, (2004) p.4). אחד המקורות העיקריים ליצירת סטנדרטיים הינו חברה משותפת של עסקים בתעשייה מסוימת, המבקשים להסדיר תחום מסוים באותה תעשייה, כגון איכות:

"Many standards are created through the formal collaboration of industry participants and include a variety of different types of standards – e.g., quality..." (ABA, **Handbook on the Antitrust Aspects of Standards Setting**, (2004) p.23).

יחד עם היתרונות קיים גם פוטנציאל אנטי-תחרותי בקביעת סטנדרטים. הסטנדרט שיוצר תו צ'ויסס הנו כבילה הנוגעת לאיכות המוצרים הנופל לסעיף 2(ב)(4) לחוק ההגבלים העסקיים. סעיף 2(ב) לחוק ההגבלים העסקיים קובע חזקה חלוטה (ראו דנ"א 4465/98 **טבעול נ' שף היס** (1994) בע"מ, פ"ד נו (1) 56, 95-97), לכך שכבילה הנוגעת, בין היתר לאיכות מוצרים, היא הסדר כובל (השוו: הי"ע (י-ם) 13/93 **בנק אדנים נ' המועצה לצרכנות ואח'**, פורסם בנבו (1997), עמ' 6; הי"ע (י-ם) 3574/00 **הפדרציה הישראלית לתקליטים וקלטות בע"מ ואח' נ' הממונה על ההגבלים העסקיים ואח'**, תק-מח 2004(2) 1724, 1736; פרשת תאגיד האיסוף, סעי' 10).

תו צ'ויסס הוא למעשה המלצה של צ'ויסס הן לעסקים בתחום המזון והן לצרכנים לייצר ולרכוש, בהתאמה, מוצרי מזון העומדים בסטנדרט האיכות המגולם בתו, וכבר נקבע ש: "**אחת מדרכי ההתנהגות המגבשות הסדר כובל יכולה להיות המלצה**" (דטה קאר, עמ' 11).

קביעה של סטנדרט מהווה הסדר כובל גם לפי סעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים, הואיל והיא עלולה ליצור תיאום בשוק ולהפלות לרעה מתחרים ע"י העלאת עלויות עבורם, עד כדי דחיקתם.

בפסיקה נדונו סטנדרטים שנוצלו לדחיקת מתחרים או ליצירת חסמי כניסה מלאכותיים לענף (ראו להשוואה: *Allied Tube & Conduit Corp. v. Indian Head Inc.*, 486 U.S. 492 (1988) בו נקבעה אחריות יצרני צנרת מתכת בתעשיית הבניה לסטנדרט מניפולטיבי שגרם לנישול יצרני צנרת פלסטיק שלא נפלה באיכותה מצנרת המתכת; ראו גם *Am. Soc'y of Mech. Eng'rs v. Hydrolevel* 456 U.S. 556, 574 (1982) בו נקבעה אחריות איגוד עסקי לכך שגרם ללקוחות לא לרכוש מתקני בטיחות של מתחרה בטענה שהם לא עומדים בסטנדרט בטיחותי, כשלאמיתו של דבר המתקנים של המתחרה כן היו בטיחותיים).

לפיכך, כאשר בוחנים בקשת פטור מאישור בית הדין להסדר כובל שעניינו קביעת סטנדרטים, יש לבחון האם הסטנדרט עלול להשפיע לרעה על התחרות, ובנוסף יש לבחון אם הסטנדרט נדרש

באופן סביר להשגת יתרונות לגיטימיים. לעניין זה נפנה בהמשך, בפרק הדין בהשפעת ההסדר על התחרות.

4.3. צ'ויסס כקו פעולה של איגוד עסקי

צ'ויסס היא איגוד עסקי. פעולותיה לקידום הן קו פעולה של איגוד עסקי.

איגוד עסקי מוגדר בסעיף 1 לחוק ההגבלים העסקיים: **"חבר-בני-אדם, בין מאגוד ובין שאינו מאגוד, שמטרותיו, כולן או חלקן, הן קידום עניניהם העסקיים של החברים בו"**. צ'ויסס, לכשתקום, תענה על הגדרה זו. צ'ויסס אמורה להיות מלכ"ר, דהיינו גוף ללא מטרת רווח, שחבריו מתחרים החוברים למטרה עסקית משותפת הקשורה בקידום התו. בכך נופלת צ'ויסס לדלת אמות הגדרת המונח איגוד עסקי:

"Trade association have been generally defined as 'nonprofit organizations whose members [usually competitors] are engaged in a single line of business'". (E. W. Kintner, **Federal Antitrust Law**, Vol. II, p.75).

איגודים עסקיים משרתים מספר מטרות לגיטימיות בחיי המסחר והכלכלה (ראו קביעה לפי סעיף 43(א)(2) לחוק ארגון בתי חולים פרטיים לחולים כרוניים בישראל, **הגבלים עסקיים** 5000740, 2007). אחת מהפעילויות הטיפוסיות של איגודים עסקיים היא קביעת סטנדרטים:

"Standard setting and product certification undertaken by private trade associations have long been the object of antitrust scrutiny. Such activities are typically based upon collective action, often involving firms or persons with competing and even diametrically opposing economic interests". (Richard S. Taffet, **Antitrust & trade associations**, (1996) p.89).

יחד עם זאת איגודים עסקיים גם מעוררים חששות בשדה התחרות (ראו החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל לאיגוד אתרי האינטרנט בישראל **הגבלים עסקיים** 3015425, 2002). איגודים עסקיים מעסיקים לא אחת את מערך ההגבלים העסקיים, ומחייבים בחינה ביקורתית של פעולותיהם, בעיקר אלו המשיקות לשדה התחרות. בשל כך יוחד לפעולותיהם של איגודים עסקיים סעיף נפרד בחוק ההגבלים העסקיים. סעיף 5 לחוק ההגבלים העסקיים קובע:

"קו פעולה שקבע איגוד עסקי לחבריו או חלקם העלול למנוע או להפחית תחרות בעסקים ביניהם, או קו פעולה כאמור שהמליץ עליו לפנייהם יראו כהסדר כובל כאמור בסעיף 2, ואת האיגוד העסקי וכל אחד מחבריו הפועל על פיו כצד להסדר כובל".

שלושת יסודות הסעיף הם: א. קיומו של איגוד עסקי; ב. קביעת קו פעולה או המלצה עליו; ג. עלילות למניעה או הפחתה של התחרות בעסקים בין חברי האיגוד בשל קו הפעולה, (או עמידה באחת מחלופות החזקות החלוטות של סעיף 2(ב) לחוק, דבר המייתר דיון בהשפעת קו הפעולה על התחרות, כפי שנראה להלן).

פעילותה של ציויסס היא קו פעולה של איגוד עסקי מן הטעם שציויסס ממליצה על קו פעולה שנועד לקדם מזון בעל תכונות איכות מסוימות, באמצעות תו ציויסס. סעיף 5 לחוק ההגבלים העסקיים קובע, שקו פעולה עשוי להיחשב כהסדר כובל גם כאשר מדובר בהמלצה ולא בהנחיה או הוראה מחייבת (ואפילו בהמלצה מכללא, ראו ערר 2/89 **מועצת המובילים בישראל נ' הממונה על ההגבלים העסקיים, הגבלים עסקיים** 3001546, 1991. ראו גם ת"א (ת"א) 1617/93 **וולקן נ' איגוד המוסכים**, תשנ"ד (3) 274; קביעה לפי סעיף 43 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר קביעת קו פעולה על ידי שמאי מקרקעין: הפצת תעריף מינימאלי **הגבלים עסקיים** 3006353, 1995 (להלן: "**שמאי מקרקעין**") ; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל – הסדר בין חברי לשכת עורכי הדין, **הגבלים עסקיים** 5000697, 2004; החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל – הסדר בין חברי לשכת עורכי הדין – מבצע "דירה מקבלן" **הגבלים עסקיים** 5000052, 2004; קביעה לפי סעיף 43 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר קביעת קו פעולה של סוכני נסיעות **הגבלים עסקיים** 3001432, 1997; החלטה בעניין איגוד השחקנים **הגבלים עסקיים** 3003746, 1994; הודעה על מתן פטור מאישור הסדר כובל לאיגוד חברות הביטוח בגין הפצת מחקר בין חבריו בעניין נזקי רעידות אדמה בישראל **הגבלים עסקיים** 3001359, 1996).

קו הפעולה היסודי בו נוקטת ציויסס נועד לקדם את התו, ולהמליץ בפני עסקים בתחום המזון על התו, ועל הקריטריונים לקבלתו שהם קריטריונים של איכות. קו פעולה והמלצה כגון דא נופלים, כמבואר לעיל, לסעיף 2(ב) 4 לחוק ההגבלים העסקיים, הקובע חזקה חלוטה שכבילה הנוגעת בין היתר לאיכות המוצרים בעסק היא הסדר כובל.

החזקות החלוטות שבסעיף 2(ב) לחוק ההגבלים העסקיים חלות גם על סעיף 5 לחוק (ראו: שמאי מקרקעין עמ' 4; פטור מאישור הסדר כובל להסדר בין חברי לשכת עורכי הדין ב"מבצע צוואה" **הגבלים עסקיים** 5000697, 2004 ה"ש 7)².

בנוסף, קו הפעולה וההמלצה נופלים לסעיף 2(א) לחוק ההגבלים העסקיים, הן בשל החשש לפגיעה בתחרות בין מתחרים שיצטרפו לציויסס והן בשל כך שהם עלולים לפגוע בתחרות בין עסקים שיקבלו רישיון לשימוש בתו עבור מוצריהם, לבין עסקים שלא יקבלו רישיון שימוש בתו עבור מוצריהם.

² על היחס שבין סעיף 2 לבין סעיף 5 לחוק ההגבלים העסקיים ראו את פסקי הדין בפרשת קרטל הביטוח: ת"פ 417/97 **מדינת ישראל נ' הפניקס ואח'**, דינים מחוזי, לב(10) 808, פס' 203; ע"פ 4855/02 **מדינת ישראל נ' בורוביץ' ואח'**, פ"ד נט(6), 776, 879; דנ"פ 5189/05 **איילון נ' מ"י**, פורסם בנבו (2006), 19-20. הטענה שם הייתה, כי סעיף 5 הוא הוראת הדין ה"בלעדית" החלה על איגודים עסקיים אולם נקבע, כי סעיף 5 נועד להתמודד עם מצב שבו התחרות החופשית בענף מסוים נפגעת כתוצאה מפעילותו של איגוד עסקי שממליץ "המלצות" לחבריו והללו נוהגים לפיהן, ולכן הוראות סעיף 5 לחוק ההגבלים באות להוסיף על סעיף 2 לחוק ולא לצמצם את היקף התפרסותו.

5. השפעת ההסדר על התחרות

מטרת צ'ויסס היא סימון תו אחיד ופשוט על מוצרי מזון, אשר יעזור לצרכן "לבחור בקלות". על פי הנתונים שהציגה צ'ויסס צרכנים מעוניינים בתווית עם מידע תזונתי על מוצרי המזון שהם רוכשים, אך מידע מפורט מידי מבלבל ומקשה על הצרכן בבחירה. צרכנים מעריכים תו פשוט ואחיד המוטבע על אריזת המזון, במיוחד כאשר התו נתמך על ידי מומחים בלתי תלויים ביצרן המזון. בנוסף תו פשוט ואחיד ניתן לבחינה מהירה ומתאים לסביבת קניות במרכולים שבהם צרכנים מקבלים החלטות בתוך שניות ספורות. שיתוף הפעולה בין עסקים ביצירת תו צ'ויסס יוביל ליצירת תו פשוט שיסומן בצורה אחידה על כל מוצרי המזון העומדים בקריטריונים, יסייע לבחור בקלות וימנע בלבול של צרכנים. בנוסף, ערכו של התו לצרכן יעלה ככל שהפופולאריות שלו תגדל והוא יהיה נפוץ יותר. מכאן שיש יתרונות רשת בתו צ'ויסס ובחבירה של עסקים לצ'ויסס. גם עבור היצרן ערכו של התו יעלה ככל שהוא יצבור אמינות ומוניטין.

אל מול היתרונות משקלם של החששות התחרותיים הנובעים מקיומה של צ'ויסס ופעילותה הנו מועט, ובכל מקרה יש בתנאים בסוף החלטתי משום תשובה להם.

בפסיקה מוכר החשש להפחתת התחרות במישור היחסים שבין ההורים למיזם לבין המיזם עצמו ("בעיקרון כל מיזם משותף שולל מהצדדים את החופש להתחרות בו, אף אם אין בהסכם ההקמה הגבלה מפורשת על התחרות" פרשת דטה קאר; כן ראו *United States v. Penn-Olin Chemical Company et al.* (1964) 378 U.S. 158). משמעו של החשש במקרה דנא הנו, כי עסקים בתחום המזון לא יתחרו בצ'ויסס ולא יפעלו לסימון תו בריאותי אחר על מוצריהם. ואולם בשים לב לכך שצ'ויסס טרם הוקמה וממילא לא חבר אליה עדיין אף עסק, ולכך שעד היום וככלל, עסקים בתעשיית המזון לא פעלו לסימון מוצריהם בתו בריאותי דוגמת תו צ'ויסס, ולכך שלצ'ויסס אין בלעדיות וכל עסק רשאי להתקשר במיזמים מתחרים לצ'ויסס, ככל שיקומו, סבורתני כי במקרה הנוכחי אין בהסדר כדי להקים חשש של ממש לפגיעה בתחרות. ודוק, ייתכן שהחבירה לצ'ויסס תקטין את התמריץ של עסקים לפעול באופן נפרד, במיוחד אם תו צ'ויסס יצליח וירכוש מוניטין, וזאת בשל יתרונות הרשת של התו. ברם, תוצאה זו, אם וככל שתתרחש, תהיה תולדה של תחרות ולא של הגבלה על התחרות. מכל מקום התנאים בסיפא של פטור זה מבטיחים, כי בידי כל עסק יוותר חופש פעולה לפעול באופן עצמאי, ולפעול לסימון מוצריו בתו אחר בין בעצמו ובין עם אחרים, בכל מקרה שבו האינטרס של מי מהעסקים בצ'ויסס יהיה לעשות כן.

חשש נוסף הנו מהפחתת התחרות בין העסקים החוברים בצ'ויסס לבין עצמם בתחום התחרות (מוצרי מזון), בשל חברותם בצ'ויסס. חשש זה גובר ככל שפעילותם המשותפת של עסקים באמצעות צ'ויסס תופסת נפח פעילות גדול יותר בכלל עסקיהם (ראו: החלטה על אי מתן פטור מאישור הסדר כובל – אנרגית המזרח התיכון **הגבלים עסקיים** 3001385, 1997 עמ' 30; ים תטיס, פסקה 5.3; ראו להשוואה ד. גילה "השקעות פאסיביות בין מתחרים בישראל" **משפטים** לו(1) 119 (2006); D. Gilo & A. Ezrahi, *EC Competition Law and the Regulation of Passive Investments* (2006), 327 *Among competitors*, Oxford Journal of Legal Studies, Vol. 26, No.2 (2006). החשש בעניין זה הוא מהחלשת תמריצי התחרות של הצדדים למיזם, עקב חברותם בו, אך חשש זה אינו גדול בענייננו משלוש סיבות:

ראשית, צ'ויסס לא צפויה לתפוס נתח פעילות משמעותי בכלל מחזור הפעילות של עסקים שיצטרפו אליה, והפעילות המשותפת במסגרתה צפויה להיות מינורית. נפח הפעילות המשותפת במסגרת צ'ויסס הנמדד לפי דמי החבר צפוי לעמוד על מספר קטן של פרומילים ממחזור המכירות של מי מהעסקים שיצטרפו לצ'ויסס. בהקשר זה ראוי לציין כי בסעיף 2(א)(1) לכללי ההגבלים העסקיים (פטור סוג למיזמים משותפים), תשס"ו – 2006 נקבע היקף של 25% ממחזור המכירות כמהותי. נוכח היקף הפעילות הקטן בצ'ויסס לעומת היקף הפעילות העצמאי של כל עסק, לא נראה כי בחברה בצ'ויסס יהיה כדי ליצור אינטרס משותף משמעותי אשר ירתיע עסקים מלהתחרות זה בזה.

שנית, צ'ויסס תנוהל באופן נפרד מהעסקים החברים בצ'ויסס, ותו הצ'ויסס יינתן על פי פרמטרים אובייקטיביים בלבד. חיץ זה בין צ'ויסס לבין העסקים החברים בה מונע אפשרות של עסק לתמרן את צ'ויסס ולהכווין את התנהגותה (כפי שאירע בפרשת Hydrolevel המצויינת לעיל). בענייננו לא מתקיים מצב בו עסק יחשוש, כי מתחרהו יכוון את פעילותה של צ'ויסס נגדו, בשל התנהלות אותו עסק מול מתחרהו בזירת התחרות.

שלישית, החברות בצ'ויסס לא צפויה להניב הכנסה ישירה לחברה (אם כי המטרה היא שהתו יסייע במכירת מוצרים לצרכנים). לפיכך, אין מקום לחשש שהכנסות משותפות שעסקים צופים לקבל מצ'ויסס יסיטו את שיקוליהם בזירת התחרות העיקרית, לפי שלא צפויות הכנסות כאלה.

מטעמים אלה אינני סבורה כי צ'ויסס יוצרת תמריצים להחלשת התחרות בין הפירמות בתעשיית המזון, ואין בה כדי לרסן את התחרות בין העסקים השונים בתחום המזון.

חשש נוסף הוא כי המיזם המשותף יוביל לתיאומים אסורים בין ההורים למיזם לבין עצמם. חשש זה עניינו בתופעת הזליגה או החלחול של שיתוף הפעולה מתחום תו צ'ויסס אל תחומים אחרים ("שיתוף הפעולה בין המבקשות במסגרת תאגיד האיסוף יוצר חשש שפעילותן המשותפת תזלוג לשיתוף פעולה והעברת מידע באופן שיפגע בתחרות בתחום המשקאות", פרשת תאגיד האיסוף עמ' 10; ראו גם יעדים תיור; קביעה לפי סעיף 43 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר הסדר כובל בין חברות הדלק "דלק" ו"סונול" לשיווק משותף של מערכת "דלקן 2000" הגבלים עסקיים 3001363, 1997 ע"מ 17; מ' מזרחי מיזם משותף כהסדר כובל משפטים כ"ג 213, 217-218, 234).

חשש זה הוא אינהרנטי לכל שיתוף פעולה בין מתחרים. פתרוננו, בענייננו, אינו במניעת שיתוף הפעולה אלא בהצבת תנאים, שיבטיחו שפעילותה של צ'ויסס תתבצע באופן המקטין את החשש לזליגה לתחומי התחרות, בין היתר על ידי הטלת מגבלות בנוגע להעברות מידע במוסדותיה של צ'ויסס והטלת מגבלות פרסונאליות על זהות נושאי המשרה בצ'ויסס (למגבלות אישיות על כהונה במוסדות תאגיד שבו חברים מתחרים ראו: החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בדבר מתן פטור בתנאים להסדר בין הבנקים בעניין שב"א בע"מ; הגבלים עסקיים 5001307, 2008).

על-רקע חשש זה, יותנה הפטור הנוכחי בתנאי המונע מבעל תפקיד בעסק לכהן כבעל תפקיד כלשהו בצ'ויסס. אולם, השתכנעתי על-פי טענות היוזמים, כי בעת הזאת, הטלת מגבלה בנוגע לכהונה בדירקטוריון (או בוועד המנהל) של צ'ויסס תגביל יתר על המידה את יכולתה של צ'ויסס להתמודד עם האתגרים הניצבים בפניה בשלב הראשון של הקמתה, לדוגמא גיוס יצרני מזון

להיות חברים בצ'ויסס, מיסוד פעילותה והשקת תו צ'ויסס בארץ. על-כן, קבעתי חריג לתנאי האמור, כך שהוא לא יחול על איוש שני שלישים מהמקומות בדירקטוריון (או בוועד המנהל) של צ'ויסס בתקופת הפטור הנוכחי; אם תתבקש הארכה של הפטור הנוכחי בתום שלוש שנים, אשקול לבטל חריג זה ולהחיל את המגבלה על איוש כל המקומות בדירקטוריון (או בוועד המנהל). מלבד הנושא של איוש תפקידים בצ'ויסס, הטלתי מגבלות על העברת המידע בכל מוסדותיה של צ'ויסס כמפורט בתנאים שבסוף החלטה זו. מטעמים אלו מועם החשש מחלחול מתחום שיתוף הפעולה לתחומים אחרים.

חשש נוסף בו יש לדון נובע מהסטנדרט שאותו ברצונה של צ'ויסס לאמץ. החשש הוא, כי תו צ'ויסס יעניק יתרון תחרותי לא לגיטימי לעסקים מסוימים על ידי קביעת רף מניפולטיבי שבו, לכאורה, לא עומדים עסקים אחרים (ראו להשוואה חברות הנמלים. ראו גם: Frontier Economics for the OFT, *The competition impact of environmental product standards*, October 2008, 68 וכן פרשות Allied Tube ו-Hydrolevel לעיל).

בענייננו חשש זה מצטמצם מאוד משתי סיבות עיקריות. **האחת** היא כי הפרמטרים לקבלת התו נקבעים באופן מדעי על ידי הוועדה הבינלאומית והוועדה המייעצת, בהתאם לקריטריונים אובייקטיביים שמקורם במוסכמות שהוכרו על ידי ארגון הבריאות העולמי. בכך מוסר החשש למניפולציות בחסות התו שיעניקו יתרונות שאינם מוצדקים לעסקים מסוימים על פני מתחריהם (להבדיל מיתרונות מוצדקים הכרוכים בכך שמוצרי עסק פלוני ראויים לתו ומוצרי עסק אלמוני אינם ראויים). סיבה **שנייה** היא כי תו צ'ויסס אינו יוצר סטנדרט מחייב, לא מבחינה משפטית ולא מבחינה מעשית. עסקים שמוצריהם אינם עומדים בפרמטרים של תו צ'ויסס יוכלו להמשיך ולהפיץ את מוצריהם כפי שעשו עד היום ללא כל מגבלה.

חשש נוסף הוא שצ'ויסס תסרב לקבל עסקים לשורותיה (ראו בעניין זה החלטת הממונה בעניין חנ"י; Competition Bureau Canada, *Draft information bulletin on trade associations*, September 8, 2008, 12). בהקשר זה שקלתי אם למרות כוונתה של צ'ויסס לגבות דמי חבר מדורגים בהתאם לגודל העסק המצטרף, עלי להתערב בסכום דמי החבר השנתיים המינימאלי שנדרש עסק לשלם לצ'ויסס, זאת כדי למנוע מצב שהסכום יהיה גבוה מידי, ללא הצדקה, עבור עסקים קטנים. החלטתי לא לעשות כן ממספר סיבות.

ראשית, מטרתה המוצהרת של צ'ויסס היא לצרף מספר רב ככל האפשר של עסקים לשורותיה. ככל שצ'ויסס תסרב לקבל לשורותיה עסקים שמוצריהם עומדים בקריטריונים של התו, היא תפגע בעצמה, שכן עסקים כאלה עשויים להקים התאגדויות מתחרות או לפרסם את דבר אי קבלתם ובכך לפגוע במהימנותה של צ'ויסס ובאמינות תו צ'ויסס.

שנית, העובדה שלכל עסק בצ'ויסס יש קול אחד מקטינה את החשש שעסקים גדולים יוכלו לדחוק עסקים קטנים באמצעות העלאת דמי החבר.

שלישית, רשות ההגבלים העסקיים אינה נוטה להתערב בדרך של פיקוח על מחירים ותעריפים אלא במקרה של צורך מובהק. זאת מתוך הנחה כי היד הנעלמה של התחרות תביא לקביעת תעריפים אופטימאליים ללא התערבות. במקרה זה ובשלב בו אנו נמצאים, הצורך בהתערבות מסוג זה לא הוכח. התו הנו בראשית דרכו וממילא עסק שלא יוכל להצטרף לצ'ויסס נוכח גובה

דמי החבר לא צפוי להיפגע, למצער בעת הזו, מהיעדר התו על מוצריו. עוד יש לציין כי הפטור הנו לתקופה מוגבלת ובסיומה, ככל שצ'ויסס תבקש להמשיך ולפעול באותה מתכונת, תיבחן סוגיה זו על סמך הניסיון המצטבר בתקופת הפטור.

מכל האמור לעיל מופג לדעתי החשש לפגיעה בתחרות בדרך של קביעת דמי חבר גבוהים.

בשוק לסימון מוצרי מזון קיים חשש תיאורטי, כי תו צ'ויסס עשוי לפגוע בהתאגדויות אחרות לסימון מזון איכותי. חשש זה אינו משמעותי ממספר סיבות. ראשית, לצ'ויסס אין בלעדיות קרי אין בעצם החברות בצ'ויסס כדי למנוע מכל עסק שחבר בצ'ויסס, להצטרף לגוף עסקי אחר שיעסוק בסימול בריאותי על מוצרי מזון. שנית, אין הגבלה על עסק לסמן מוצרים שזכאים לתו צ'ויסס בכל סימול או תו אחר שאינו של צ'ויסס. שלישית, מדובר בחשש תיאורטי בלבד נוכח מעמדה הנוכחי של צ'ויסס והיעדר התאגדויות ידועות נוספות בתחום. לבסוף יצוין כי התנאים שלהלן מפיגים אף חשש זה.

6. פטור בתנאים

מכל האמור לעיל עולה, כי מטרתה של צ'ויסס הינה לסייע לצרכן בבחירת מזון בריאותי, ובכך להיטיב עם הציבור. תכליתו העיקרית של ההסדר אינה בהפחתת התחרות או במניעתה אלא בהבטחת איכות מוצר שתשפר את מצבם של הצרכנים. לפיכך החלטתי, לאחר שנועצתי בוועדה לפטורים ומיזוגים וקיבלתי את עמדת משרד התעשייה והמסחר, להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק את הפטור המבוקש, בכפוף לתנאים הבאים:

א. הגדרות:

Choices International Foundation - עמותה הרשומה באיחוד האירופי.	- Choices
כמשמעו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח – 1968.	- בעל עניין
דירקטור, מנכ"ל, מנהל, עובד, נושא משרה אחר, קבלן עצמאי ומי שקשור בקשר חוזי עם עסק.	- בעל תפקיד
הממונה על הגבלים עסקיים.	- הממונה
ועדה מדעית מייעצת ל Choices אשר מורכבת ממדענים בעלי שם ממוסדות אקדמיים וממשלתיים ברחבי העולם בתחומי התזונה, בריאות הציבור וטכנולוגית מזון.	- הועדה הבינלאומית
ועדת מומחים אשר תפעל בישראל בהתאם להנחיית הועדה הבינלאומית.	- הועדה המייעצת
כל אדם וגוף הפועל בתחום המזון והמשקאות בישראל, בין שהנו מאוגד ובין שלא, לרבות יצרנים, יבואנים, ספקים ומשווקים.	- "עסק"

למונחים אחרים שבתנאים אלה תהא המשמעות הנודעת להם בהחלטת הפטור דלעיל ובכללי ההגבלים העסקיים (הוראות והגדרות כלליות), התשס"א-2001.

ב. התנאים:

1. צ'ויסס

- 1.1. צ'ויסס תתאגד כמוסד ללא כוונת רווח. מסמכי ההתאגדות של צ'ויסס לא יסתרו את האמור בפטור ובתנאים אלה והעתק מהם יועבר לרשות ההגבלים העסקיים.
- 1.2. כל עסק שיצטרף לצ'ויסס יהיה בעל זכויות שוות בצ'ויסס (קול אחד לכל עסק).
- 1.3. צ'ויסס תעביר לממונה אחת לשנה את שמות חבריה, הנהלתה וחברי הועדה המייעצת.
- 1.4. צ'ויסס תהיה פתוחה להצטרפות בפני כל עסק.
- 1.5. החברות בצ'ויסס תהיה על בסיס וולונטרי. כל עסק יהא רשאי לפרוש מצ'ויסס בכל עת.
- 1.6. צ'ויסס לא תרחיב פעילותה מעבר לפעילות הקשורה לתו צ'ויסס ללא אישור הממונה.
- 1.7. צ'ויסס לא תמנע מעסק להיות חבר בגוף מתחרה לצ'ויסס.
- 1.8. מבלי לגרוע משיקול דעתה של צ'ויסס לסרב ליתן רישיון שימוש בתו צ'ויסס לעסק שההרכב התזונתי של מוצריו אינו עומד בפרמטרים של תו צ'ויסס, **צ'ויסס לא תתנה הצטרפות של עסק לצ'ויסס, או מתן רישיון שימוש בתו צ'ויסס למוצר של עסק, בדרישה מאותו עסק לייצר או להפסיק לייצר מוצרים כלשהם, או בדרישה מוקדמת בדבר התאמת הרכב תזונתי של מוצרי עסק לתו צ'ויסס.**

2. תו צ'ויסס

- 2.1. הקריטריונים לפיהם יינתן תו צ'ויסס יקבעו אך ורק על ידי הועדה הבינלאומית שפועלת לצד Choices הבינלאומית ליישום המלצות ארגון הבריאות העולמי, וכן הוועדה המייעצת שתקום בישראל.
- 2.2. צ'ויסס לא תתנה זכאות לתו צ'ויסס למוצר כלשהו של עסק החבר בה, בשום תנאי מלבד הרכבו התזונתי של אותו מוצר. אין באמור כדי לגרוע מזכותה של צ'ויסס לסרב לתת רישיון לעסק שלא עומד בחובותיו הכספיים כלפיה.
- 2.3. צ'ויסס לא תקשור בין תו צ'ויסס לסימון אחר על אריזת מזון ולא תגביל עסק בסימון מוצריו.
- 2.4. תו צ'ויסס יינתן עבור כל מוצר בנפרד.

3. כללי התנהגות בין בעלי המניות / חברים בצ'ויסס

- 3.1. צ'ויסס לא תקיים פגישות ומגעים בין בעלי המניות / חברים בצ'ויסס אלא במסגרת אסיפות כלליות, ועדת ביקורת וועד מנהל של צ'ויסס.

3.2. בהתנהלות צ'ויסס, ובפרט באסיפות המוסדות הנ"ל, יחולו הכללים הבאים :

3.2.1. האסיפות ייערכו לפי סדר יום קבוע מראש ; לא יידונו בפגישות אלה נושאים שאינם בסדר היום ;

3.2.2. ידונו נושאים הקשורים לצ'ויסס בלבד. נציגי העסקים החברים בצ'ויסס לא יעבירו מידע אלא בנושאים הנ"ל בלבד וככל שהדבר חיוני לביצוע תפקידם.

3.2.3. לא יועבר בין עסקים מידע שעניינו עלויות, מכירות, רווחיות או תמחור של מוצר ממוצריהם.

3.2.4. כל הנאמר בפגישות וסדר היום יתועדו ותיעוד זה יישמר ויהיה זמין להעברה לממונה בכל עת.

3.3. אסיפות של צ'ויסס יתועדו בפרוטוקול מפורט ומלא, החתום על ידי יושב ראש האסיפה. לבקשת הממונה תמציא צ'ויסס את הפרוטוקולים לעיון הממונה.

4. מניעת ניגודי עניינים

4.1. חברי הוועדה המייעצת ייבחרו על ידי נושא משרה בכיר בצ'ויסס שאינו תלוי בעסק כלשהו, אשר יסתייע בהמלצות וייעוץ של אנשי מקצוע ומדע מובילים בישראל שהנם דמויות מוכרות בעיסוק בתזונה ומניעת השמנה ואינם קשורים לעסק כלשהו. בהתאם לבקשה, גבי עמליה וקסמן היא זו שמיועדת להיות נושאת המשרה האמורה.

4.2. חברי הוועדה המייעצת יהיו אנשי אקדמיה ומחקר או מומחים עצמאיים, אשר לא יהיו קשורים לעסק בתקופת הכהונה.

4.3. חברי הוועדה המייעצת יכהנו בה בהתנדבות, למעט שכר סמלי עבור ישיבות.

4.4. חברי הוועדה המייעצת יחתמו על תצהיר בדבר אי תלותם בעסק כלשהו בתקופת הכהונה. צ'ויסס תשמור את התצהירים ותעבירם לממונה לפי דרישה.

4.5. לא יכהן כבעל תפקיד בצ'ויסס מי שהוא בעל תפקיד בעסק או בעל עניין בעסק. על אף האמור עד שני שליש מחברי הדירקטוריון / ועד מנהל של צ'ויסס יהיו רשאים להיות בעלי תפקיד בעסק.

5. מניעת העברת מידע

5.1. צ'ויסס לא תעביר לעסק כלשהו מידע על עסק אחר. אין באמור כדי למנוע מצ'ויסס לפרסם מידע שמתייחס אל פעילותה כגון רשימת עסקים שחברים בצ'ויסס ו/או פירוט מוצרים שנושאים את תו צ'ויסס.

5.2. צ'ויסס לא תפרסם ברבים מידע הנוגע לאי התאמת ההרכב התזונתי של מוצרי עסק לתו צ'ויסס.

6. תקופת הפטור

פטור זה הנו לתקופה של שלוש שנים.

7. כללי

7.1. התעורר ספק כלשהו בנוגע לתחולתו או לפרשנותו של תנאי מתנאים אלה, יובא להכרעת הממונה על הגבלים העסקיים.

7.2. זולת אם נקבע במסמך זה במפורש אחרת, או לפי כל דין, כל מגבלה החלה על תאגיד מכוח תנאים אלה, חלה גם על כל נושא משרה בתאגיד, על כל עובד בתאגיד, על כל שלוח של תאגיד ועל כל יועץ לו, ועל כל שלוח או חליף של מי מאלה - והכל בין מכוח דין או הסכם ובין בפועל.

7.3. מלבד לעניין פטור זה אין בהחלטתי כדי להתיר או לפטור שיתופי פעולה עתידיים או קיימים בין הצדדים או מי מהם מכל חובה החלה עליהם מכוחו של הדין.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל עליו ניתן הפטור.

רונית קן

הממונה על הגבלים עסקיים

יום ראשון כ"א שבט תשס"ט

15 פברואר 2009